

Postopki za izvrševanje sodnih odločb - Nemčija

KAZALO

- 1 Kaj pomeni izvršitev v civilnih in gospodarskih zadevah?
- 2 Kateri organ ali organi so pristojni za izvršbo?
- 3 Kateri so pogoji za izdajo izvršilnega naslova?
 - 3.1 Postopek
 - 3.2 Glavni pogoji
- 4 Cilj in narava izvršilnih ukrepov
 - 4.1 Katere vrste premoženja so lahko predmet izvršbe?
 - 4.2 Kakšni so učinki izvršilnih ukrepov?
 - 4.3 Kakšna je veljavnost takih ukrepov?
- 5 Ali se je zoper sklep o ukrepu mogoče pritožiti?
- 6 Ali obstajajo kakršne koli omejitve izvršbe, zlasti v zvezi z zaščito dolžnika ali roki?

1 Kaj pomeni izvršitev v civilnih in gospodarskih zadevah?

Izvršba (*Zwangsvollstreckung*) je postopek, ki se uporablja za izvršitev zasebnopravne terjatve z državno prisilo. Za izvršbo je pooblaščen država, ki na podlagi svoje suverene oblasti deluje prek svojih predstavnikov.

Na voljo so naslednji izvršilni ukrepi, s katerimi je dolžnik prisiljen k izpolnitvi obveznosti plačila, izvedbe dejanja itd.:

- rubež (*Pfändung*) premoženja;
- rubež terjatev in drugega dolžnikovega premoženja (zlasti rubež osebnih dohodkov);
- dolžnikova izjava o premoženju (*Vermögensauskunft*);
- prisilni ukrepi (*Zwangmaßnahmen*) za zagotovitev izvedbe ali opustitve dejanja;
- prisilna dražba (*Zwangsversteigerung*);
- prisilna uprava (*Zwangsverwaltung*).

V Nemčiji je izvršba urejena predvsem s členom 704 in naslednjimi zakonika o civilnem postopku (*Zivilprozessordnung – ZPO*) ter zakonom o prisilni dražbi in prisilni upravi (*Gesetz über die Zwangsversteigerung und Zwangsverwaltung – ZVG*).

Uredba (EU) št. 655/2014, s katero je urejeno čezmejno izvrševanje zahtevkov med državami članicami EU, se v Nemčiji izvaja s členom 946 in naslednjimi ZPO.

2 Kateri organ ali organi so pristojni za izvršbo?

Glej spodaj pri vprašanju 3.

3 Kateri so pogoji za izdajo izvršilnega naslova?

3.1 Postopek

- **Ali so izvršljive sodne in izvensodne odločbe?**

Da. Zadevne odločbe vključujejo pravnomočne sodbe, zoper katere pritožba ni več mogoča, ali sodbe, ki so razglašene za začasno izvršljive (člen 704 ZPO), odredbe o začasem zasegu (*Arrest*) in začasne odredbe (*einstweilige Verfügungen*, člena 929 in 936 ZPO) ter druge izvršilne naslove, navedene v členu 794 ZPO, ki vključujejo ne le sodne odredbe, ampak tudi poravnave, dosežene pred arbitražnim odborom (*Vergleiche vor Gütestellen*), poravnave, ki jih sklenejo odvetniki (*Anwaltsvergleiche*), in notarske listine (*notarielle Urkunden*).

- **Ali je treba zaprositi za sklep sodišča, s katerim se odobri izvršba?**

Sklep sodišča je potreben za rubež terjatev in drugega dolžnikovega premoženja, prisilne ukrepe za zagotovitev izvedbe ali opustitve dejanja in izvršbo na nepremičnem premoženju na podlagi zakona o prisilni dražbi in prisilni upravi.

- **Katero sodišče je pristojno za odreditev izvršbe?**

Za rubež terjatev dolžnika: okrajno sodišče (*Amtsgericht*) v kraju, v katerem živi dolžnik.

Za prisilne ukrepe za zagotovitev izvedbe ali opustitve dejanja: ustrezno prvostopenjsko sodišče.

Za prisilno dražbo in prisilno upravo: okrajno sodišče v kraju, v katerem je premoženje.

- **Status in pooblastila sodnega izvršitelja**

Sodni izvršitelj (*Gerichtsvollzieher*) je deželni sodni uradnik, ki je pod upravnim nadzorom predsedujočega sodnika okrajnega sodišča. Vendar je pri opravljanju svojih izvršilnih dolžnosti funkcijsko neodvisen: navedeni upravni nadzor se ne sme uporabiti za vplivanje nanj. Ukrepi, ki jih sprejme sodni izvršitelj, in obračuni stroškov, ki jih pripravi, se lahko izpodbijajo z vložitvijo ugovora (*Eri nnerung*). Enako velja, če sodni izvršitelj zavrne izvršitev naloga. Ugovor obravnava sodišče, ki je pristojno za izvršbo.

Sodni izvršitelj je pristojen za izvršbo civilnopравnih sodb v skladu s knjigo 8 ZPO. Poudarek je na izvršbah na premičnem premoženju. Pri tem je sodni izvršitelj načeloma pooblaščen, da dolžniku dovoli plačilo v obrokih, ter odgovoren za zagotovitev pravočasnega in učinkovitega zaključka izvršilnega postopka. Ena od njegovih glavnih dolžnosti je od dolžnika pridobiti zapriseženo izjavo o premoženju. Druga področja pristojnosti vključujejo:

- izročitev premičnega in nepremičnega premoženja (prisilna izselitev);
 - odpravo dolžnikovega upiranja dejanjem, ki jih mora dovoliti;
 - na zahtevo stranke vročitev dokumentov, potrebnih za izvršbo;
 - izvršitev odredb o začasem zasegu in začasnih odredb (kadar za to ni pristojno sodišče);
 - izvršitev naloga za prijetje po zavrnitvi predložitve izjave o premoženju.
- **Ali mora predlog za izvršbo vložiti pravni strokovnjak?**

Za predloge za izvršbo je običajno pristojno okrajno sodišče, na katerem pravno zastopanje ni obvezno.

Predlog za prisilne ukrepe za zagotovitev izvedbe ali opustitve dejanja je treba vložiti pri ustreznem prvostopenjskem sodišču, ki je lahko v nekaterih okoliščinah višje sodišče (deželno sodišče, *Landgericht*), na katerem se pravno zastopanje načeloma zahteva.

Stroški izvršilnih ukrepov

Zakon določa različne metode izvršbe, odvisno od terjatve, ki jo je treba izpolniti. Različni izvršilni ukrepi povzročijo različne stroške.

- **(a) Rubež premoženja**

Kadar je priznana pravica do plačila določenega denarnega zneska, lahko upnik od sodnega izvršitelja zahteva izvršitev plačila. Za rubež dolžnikovega premičnega premoženja, ki ga opravi sodni izvršitelj, se v skladu s točko 205 taksne tarife (*Kostenverzeichnis – KV*), priložene zakonu o stroških sodnih izvršiteljev (*Gerichtsvollzieherkostengesetz – GvKostG*), plača taksa v višini 26 EUR. Za prodajo zarubljenega premoženja, javno dražbo (ki je lahko lokalna dražba ali internetna dražba, do katere javnost dostopa prek dražbene platforme) ali drugačno unovčenje se v skladu s točko 300 taksne tarife plača dodatna taksa v višini 52 EUR. V skladu s točko 500 taksne tarife se zaračunava tudi dodatek za čas, če je v poročilu sodnega izvršitelja navedeno, da je za izvršitev uradnega dejanja potreboval več kot tri ure. Dodatek znaša 20 EUR za vsako dodatno začeto uro. Poleg tega obstajajo izdatki sodnega izvršitelja, zlasti v obliki potnih stroškov (točka 711 taksne tarife).

- **(b) Rubež terjatev, ki jih ima dolžnik**

Sklep o plačilu denarnega zneska se lahko zavaruje tudi tako, da se pri sodišču vloži predlog za rubež terjatve, ki jo ima dolžnik (npr. izplačila osebnih dohodkov), in njen prenos na upnika, pri čemer se plačila odštejejo od dolga (*zur Einziehung*, „za izterjavo“) oziroma se s prenosom poravnava upnikova terjatev do dolžnika (*an Zahlungs statt*, „namesto plačila“) (člena 829 in 835 ZPO). Praviloma se rubež terjatve in prenos predlagata skupaj ter sta povezana v sklepu o rubežu in prenosu. Za postopek v zvezi s predlogom se v skladu s točko 2111 taksne tarife, priložene zakonu o sodnih stroških (*Gerichtskostengesetz – GKG*), plača zgolj taksa v višini 20 EUR. Izdatki, vključno s stroški vročitve sklepa sodišča, se na podlagi dela 9 navedene taksne tarife zaračunajo posebej.

- **(c) Pridobitev izjave o premoženju**

Sodni izvršitelj za pridobitev izjave o premoženju v skladu s točko 260 taksne tarife, priložene zakonu o stroških sodnih izvršiteljev, zaračuna takso v višini 33 EUR.

- **(d) Izvršba na nepremičnem premoženju**

Izvršba na dolžnikovem nepremičnem premoženju se opravi z vpisom hipoteke v zemljiško knjigo ali s prisilno dražbo ali prisilno upravo nepremičnine.

Za vpis hipoteke v zemljiško knjigo za zavarovanje terjatve se v skladu s točko 14121 taksne tarife, priložene zakonu o sodnih in notarskih stroških (*Gerichts- und Notarkostengesetz – GNotKG*), plača taksa v višini 1 % vrednosti terjatve, ki se zavaruje (člen 53 (1) zakona). Priloga 1 vsebuje preglednico taks za vrednosti do 3 milijonov EUR.

Sodne takse za postopke v skladu z zakonom o prisilni dražbi in prisilni upravi so določene v delu 2, oddelek 2, poddela 1 in 2, taksne tarife, priložene zakonu o sodnih stroških. Za sklep o predlogu za odreditev prisilne dražbe zemljišča ali o zahtevi za vključitev v postopek se plača taksa v višini 100 EUR. Takse se plačajo tudi za postopek kot tak, izvedbo najmanj ene dražbe s povabilom k oddaji ponudb, sklenitev prodaje in razdelitev izkupička, pri čemer vsaka od teh taks znaša 0,5 %. Taksi za postopek in izvedbo dražbe se določita glede na vrednost nepremičnine, ki jo določi izvršilno sodišče (tržna vrednost, člen 54(1) zakona o sodnih stroških). Taksi za sklenitev prodaje in razdelitev izkupička se določita na podlagi uspešne ponudbe brez obresti, vključno z vrednostjo morebitnih preostalih pravic v skladu s pogoji dražbe (člen 54(2) in (3) zakona o sodnih stroških). Priloga 2 vsebuje preglednico taks za vrednosti do 500 000 EUR. Poleg taks se v skladu z delom 9 taksne tarife, priložene zakonu o sodnih stroških, posebej zaračunajo izdatki, nastali v postopku. Ti vključujejo stroške cenilca za oceno tržne vrednosti nepremičnine v skladu z zakonom o nagradah in nadomestilih v sodstvu (*Justizvergütungs und entschädigungsgesetz – JVEG*) (točka 9005 taksne tarife, priložene zakonu o sodnih stroških).

Za sklep o predlogu za odreditev prisilne uprave ali o zahtevi za vključitev v postopek se plača taksa v višini 100 EUR. Za samo prisilno upravo se plača letna taksa v višini 0,5 %, vendar najmanj 120 EUR skupaj in po najmanj 60 EUR v prvem in zadnjem koledarskem letu. Višina takse se določi glede na skupne prihodke iz prisilne uprave (člen 55 zakona o sodnih stroških).

- **(e) Izročitev in prisilni ukrepi za zagotovitev izvedbe, dopustitve ali opustitve dejanja**

Če mora dolžnik izročiti premično premoženje, mora sodni izvršitelj premičnino odvzeti dolžniku in jo predati upniku. Sodni izvršitelj za to uradno dejanje v skladu s točko 221 taksne tarife, priložene zakonu o stroških sodnih izvršiteljev, zaračuna takso v višini 26 EUR. Poleg navedene takse se v skladu s točko 500 taksne tarife zaračuna dodatek za čas, če je v poročilu sodnega izvršitelja navedeno, da je za izvršitev uradnega dejanja potreboval več kot tri ure. Dodatek znaša 20 EUR za vsako dodatno začeto uro.

Če mora dolžnik izročiti nepremično premoženje, mora sodni izvršitelj dolžniku odvzeti posest in jo dati upniku (prisilna izselitev). V skladu s točko 240 taksne tarife, priložene zakonu o stroških sodnih izvršiteljev, se za to zaračuna taksa v višini 98 EUR. Tudi tu se v skladu s točko 500 taksne tarife zaračuna dodatek za čas v višini 20 EUR za vsako dodatno začeto uro, če izvršitev uradnega dejanja traja več kot tri ure. Poleg tega se zaračunajo tudi izdatki sodnega izvršitelja, vključno s stroški nujnih storitev tretjih oseb, kot so odstranitve ali ključavničarske storitve.

V postopku pred sodiščem za odreditev izvedbe dejanja (ne glede na to, ali ga lahko izvede samo dolžnik ali pa ga lahko namesto njega izvede druga oseba), dopustitve dejanja ali opustitve dejanja se v skladu s točko 2111 taksne tarife, priložene zakonu o sodnih stroških, v vsakem primeru plača sodna taksa v višini 20 EUR.

3.2 Glavni pogoji

Upnik mora imeti izvršilni naslov, ki dokazuje njegovo terjatev. To je lahko pravnomočna sodba, zoper katero pritožba ni več mogoča, ali sodba, ki je razglašena za začasno izvršljivo (člen 704 ZPO), ali ena od listin iz člena 794 ZPO (npr. sodna poravnava (*gerichtlicher Vergleich*), sklep o izvršbi (*Vollstreckungsbescheid*) ali notarska listina). Izvršilni naslov mora na splošno vsebovati

klavzulo o izvršljivosti (*Vollstreckungsklausel*) in mora biti vročen dolžniku. Za sklepe o izvršbi, odredbe o začasnem zasegu in začasne odredbe je klavzula o izvršljivosti potrebna le izjemoma (členi 796, 929(1) in 936 ZPO).

4 Cilj in narava izvršilnih ukrepov

4.1 Katere vrste premoženja so lahko predmet izvršbe?

Predmet izvršbe so lahko dolžnikovo premoženje, terjatve in druge premoženjske pravice ter nepremičnine.

V členu 811 ZPO je opredeljeno premoženje, ki ga ni mogoče zarubiti. Namen tega je dolžniku in članom njegovega gospodinjstva omogočiti, da ohranijo predmete, ki jih nujno potrebujejo za osebno rabo ali opravljanje poklica.

Omejitve rubeža veljajo tudi za dolžnikov osebni dohodek. V členu 850 in naslednjih ZPO so določeni nekateri zneski, ki jih ni mogoče zarubiti, ker jih dolžnik potrebuje za svoje preživljanje. Dobroimetje na računu je lahko pred rubežem zaščiteno na podlagi „računa, izvzetega iz rubeža“ (*Pfändungsschutzkonto*, člen 850k ZPO). Na teh računih so določeni zneski izvzeti iz rubeža ne glede na izvor dobroimetja.

4.2 Kakšni so učinki izvršilnih ukrepov?

- **V zvezi z dolžnikom**

Izvršba na dolžnikovem premoženju se opravi z rubežem in unovčenjem zarubljenega premoženja. Terjatve in pravice, ki jih ima dolžnik do tretjih oseb, se zarubijo na podlagi sklepa izvršilnega sodišča. V obeh primerih je rubež uradno dejanje, ki vodi do zaplembe zarubljenega predmeta. Z zaplembo je dolžniku med drugim odvzet nadzor nad predmetom.

- **V zvezi s tretjimi osebami**

Če je sodni izvršitelj zarubil premoženje, ki ne pripada dolžniku, ampak tretji osebi, lahko tretja oseba nasprotuje rubežu svojega premoženja z ugovorom tretjega (*Drittwiderspruchsklage*).

Kadar se zarubijo in prenesejo terjatve dolžnika do tretje osebe, tretja oseba ne sme več plačevati dolžniku, ampak lahko terjatev, ki je bila prenesena na upnika, da bi se odštela od dolžnikove terjatve, plača samo upniku, s čimer tretja oseba poravnava svoj dolg. Zoper tretjo osebo, ki krši to obveznost, se lahko vloži odškodninska tožba.

4.3 Kakšna je veljavnost takih ukrepov?

Za terjatve, zoper katere pritožba ni več mogoča, in terjatve na podlagi izvršljivih poravnav ali listin na podlagi člena 197 civilnega zakonika (BGB) velja 30-letni zastaralni rok. Upnik lahko kadar koli v zadevnem obdobju začne izvršilni postopek.

5 Ali se je zoper sklep o ukrepu mogoče pritožiti?

V nemškem pravu ni posebnega postopka za odobritev izvršbe.

Dolžnik lahko ukrepom, ki se predlagajo zoper njega, nasprotuje v izvršilnem postopku. Vloži lahko ugovor (*Erinnerung*) zoper način izvršbe. Zoper sklep, izdan v postopku brez ustne obravnave, lahko vloži takojšnjo pritožbo (*Beschwerde*). Vložiti jo mora v dveh tednih, in sicer pri sodišču, katerega sklep se izpodbija in ki lahko razveljavi svoj sklep, ali deželnem sodišču, ki odloča kot pritožbeno sodišče.

Vložitev takega pravnega sredstva nima neposrednega učinka na nadaljevanje začetega izvršilnega postopka. Odložilni učinek ne nastopi.

6 Ali obstajajo kakršne koli omejitve izvršbe, zlasti v zvezi z zaščito dolžnika ali roki?

Glej zgoraj pri vprašanju 4.

Priloga 1

Tržna vrednost do ... EUR	Taksa Preglednica B ... EUR	Tržna vrednost do ... EUR	Taksa Preglednica B ... EUR	Tržna vrednost do ... EUR	Taksa Preglednica B ... EUR
500	15,00	200 000	435,00	1 550 000	2 615,00
1 000	19,00	230 000	485,00	1 600 000	2 695,00

1 500	23,00	260 000	535,00	1 650 000	2 775,00
2 000	27,00	290 000	585,00	1 700 000	2 855,00
3 000	33,00	320 000	635,00	1 750 000	2 935,00
4 000	39,00	350 000	685,00	1 800 000	3 015,00
5 000	45,00	380 000	735,00	1 850 000	3 095,00
6 000	51,00	410 000	785,00	1 900 000	3 175,00
7 000	57,00	440 000	835,00	1 950 000	3 255,00
8 000	63,00	470 000	885,00	2 000 000	3 335,00
9 000	69,00	500 000	935,00	2 050 000	3 415,00
10 000	75,00	550 000	1 015,00	2 100 000	3 495,00
13 000	83,00	600 000	1 095,00	2 150 000	3 575,00
16 000	91,00	650 000	1 175,00	2 200 000	3 655,00
19 000	99,00	700 000	1 255,00	2 250 000	3 735,00
22 000	107,00	750 000	1 335,00	2 300 000	3 815,00
25 000	115,00	800 000	1 415,00	2 350 000	3 895,00
30 000	125,00	850 000	1 495,00	2 400 000	3 975,00
35 000	135,00	900 000	1 575,00	2 450 000	4 055,00
40 000	145,00	950 000	1 655,00	2 500 000	4 135,00
45 000	155,00	1 000 000	1 735,00	2 550 000	4 215,00
50 000	165,00	1 050 000	1 815,00	2 600 000	4 295,00
65 000	192,00	1 100 000	1 895,00	2 650 000	4 375,00
80 000	219,00	1 150 000	1 975,00	2 700 000	4 455,00
95 000	246,00	1 200 000	2 055,00	2 750 000	4 535,00
110 000	273,00	1 250 000	2 135,00	2 800 000	4 615,00
125 000	300,00	1 300 000	2 215,00	2 850 000	4 695,00
140 000	327,00	1 350 000	2 295,00	2 900 000	4 775,00
155 000	354,00	1 400 000	2 375,00	2 950 000	4 855,00
170 000	381,00	1 450 000	2 455,00	3 000 000	4 935,00
185 000	408,00	1 500 000	2 535,00		

Priloga 2

Zahtevani znesek do ... EUR	Taksa ... EUR	Zahtevani znesek do ... EUR	Taksa ... EUR
500	35,00	50 000	546,00
1 000	53,00	65 000	666,00
1 500	71,00	80 000	786,00

2 000	89,00	95 000	906,00
3 000	108,00	110 000	1 026,00
4 000	127,00	125 000	1 146,00
5 000	146,00	140 000	1 266,00
6 000	165,00	155 000	1 386,00
7 000	184,00	170 000	1 506,00
8 000	203,00	185 000	1 626,00
9 000	222,00	200 000	1 746,00
10 000	241,00	230 000	1 925,00
13 000	267,00	260 000	2 104,00
16 000	293,00	290 000	2 283,00
19 000	319,00	320 000	2 462,00
22 000	345,00	350 000	2 641,00
25 000	371,00	380 000	2 820,00
30 000	406,00	410 000	2 999,00
35 000	441,00	440 000	3 178,00
40 000	476,00	470 000	3 357,00
45 000	511,00	500 000	3 536,00

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 25/01/2018